

ZOILA ITIM

Biografie van een Moecha

Copyright © Zoila Itim

Omslagontwerp: © BT & Zoila Itim

Foto achterkant: © Shutterstock - LifetimeStock

Voor meer informatie: facebook.com/zoilaitim

Eerste druk: april 2016

Tweede druk: mei 2016

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar
gemaakt, in welke vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch
door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgever: Brave New Books

ISBN: 9789402148657

*Z is een op waarheid gebaseerd verhaal. De namen (incl. van auteur) zijn
veranderd en data zijn aangepast om herkenning te voorkomen. Elke gelij-
kenis met bestaande gebeurtenissen en/of personen en/of instellingen berust
dan ook op louter toeval.*

Voor EZ&PB&WS

Er zijn veel vlinders die ontkennen ooit rups geweest te zijn.

Gerd de Ley

Sommige mensen hebben een hardnekkig vermogen om feiten te ontkennen.

George D. Prentice

Three things cannot be long hidden: the sun, the moon, and the truth.

(Toegeschreven aan) Buddha

Intake

Een zonnestraal schijnt op de lege stoel en verlicht stoffjes in de lucht. Het ruikt naar oude boeken. Een wand wordt volledig in beslag genomen door een grote boekenkast. De meeste boeken gaan over psychologie. Dat is ook niet zo verwonderlijk. Het is per slot van rekening het kantoor van de psycholoog van het instituut.

Tegenover de wand met de boekenkast is een grote open haard. Houtblokken liggen in een grote korf naast de haard. Voor de open haard staan twee grote stoelen. Tussen de twee stoelen staat een laag tafeltje. Op het dienblad staat een theepot. Twee lege kopjes en een potje suiker, de ochtendkrant. Dat is alles. Meer niet.

In de vensterbank doet en cactus verwoede pogingen om te overleven. Dossiers liggen in slordige stapels uitgespreid. Voor het raam, aan de kant van de muur met de open haard, staat een antiek bureau. In tegenstelling tot de vensterbank is het bureaublad opgeruimd en leeg, op een pennenbakje en een notitieblokje na. Het is opmerkelijk dat er geen computer op staat.

Tegenover het raam is de toegangsdeur tot het kantoor. De deur is dicht. Naast de deur staat een grote stalen archiefkast. Ook de deuren van de archiefkast zijn gesloten. De man staat zwijgend naast de archiefkast. Hij heeft zijn handen over elkaar gevouwen. Hij staart in de richting van de stoelen.

Het is stil in het kantoor. Alleen de ademhaling van de vrouw is zachtjes hoorbaar. De vrouw zit in de stoel die het dichtst bij de deur staat. Alsof ze hiermee wil aangeven dat als het aanstaande gesprek haar niet aanstaat, ze zo verdwenen is. In gedachten gaat ze nog een keertje het rijtje hulpverleners langs die haar de afgelopen 20 jaar hebben geprobeerd te helpen. Niet dat het veel heeft uitgemaakt. Eén keer was ze goed op weg. Toen werd ze geholpen door de vertrouwenspersoon van de basisschool van haar dochter. Ze schudt haar hoofd. Ze wil niet aan hem denken. Niet nu. Niet vlak voordat de psycholoog haar te woord zal staan.

Het geluid van de zachtjes tikkende wandklok wordt verstoord door de deur die piepend open gaat. Een vrouw komt het kantoor binnen. De vrouw op de stoel draait zich een beetje om om haar aandachtig te kunnen bestude-

ren. Haar eerste indruk is positief. Gelukkig geen jonge psychologe, meer iemand van haar leeftijd, rond de 45 jaar schat ze.

De vrouw knikt haar vriendelijk toe en steekt haar hand uit. Aarzelend schudt ze de uitgestoken hand. De vrouw laat niets blijken, maar heeft wel degelijk haar verwarring geconstateerd. Zij laat haar los en loopt door naar het bureau. Ze pakt het notitieblok en een pen. Daarna loopt ze naar de lege stoel en neemt plaats. Ze knikt naar de man bij de deur. Het is voor hem het sein dat hij kan vertrekken.

“Fijn dat u gekomen bent,” begroet ze de vrouw. “Mijn naam is Van Vee-len. Ik ben de psycholoog van dit instituut. En als ik het wel heb, dan bent u Zwaantina de Jong, nietwaar?”

De vrouw knikt en zegt: “Noem me maar Zwaantje hoor.”

De psychologe noteert het.

“Wilt u iets te drinken?” vraagt Van Vee-len.

De vrouw schudt haar hoofd.

“Goed, laten we dan beginnen met dit intakegesprek. Zoals ik net al zei, ik ben de psycholoog van dit instituut. U bent hier naartoe gekomen omdat u een hulpvraag heeft. Het is dus helemaal aan u of u na dit gesprek bij mij terug wilt komen voor vervolggesprekken of niet. Aan het eind van deze intake zal ik aangeven of ik het gevoel heb dat ik u verder kan helpen of niet. Aan de hand van mijn bevindingen zal ik dit traject zelf voortzetten of u in contact brengen met iemand die wellicht beter bij u past. Het gaat er natuurlijk om dat u zo goed mogelijk wordt geholpen. Uw belang staat voorop.”

Zwaantje haalt diep adem. Ze voelt een zweetdruppel in haar nek kriebelen. Of zal het door de warmte in het kantoor komen? Ze knikt ten teken dat ze het begrepen heeft.

“Mooi, ik wil er meteen wel aan toevoegen dat mijn methode confronterend kan zijn. Als psycholoog ben ik uitermate geïnteresseerd in menselijk gedrag, de onderliggende hersenprocessen en hoe deze veranderd zouden kunnen worden. Dit om gedrags- en relatieproblemen helpen op te lossen. De aanpak van de bekende zachte heelmeeesters is niet aan mij besteed. Ik geloof daar niet in. Ik wil u liever een spiegel voorhouden.”

De vrouw begint nu hevig te transpireren. Waar is ze aan begonnen? Dit zijn nagenoeg exact dezelfde woorden die Devante heeft uitgesproken. Er overvalt haar een soort Déjà-Vu gevoel.

We zitten samen op een bankje in het park. Devante overhandigt mij een papieren zakdoekje. Ik kon de tranen weer eens niet bedwingen. Ik

kijk hem onzeker aan.

“Weet je zeker dat ik met al mijn shitsooi bij jou terecht kan?” vraag ik met een zachte stem.

Het is even stil voordat Devante antwoord geeft.

“Een paar maanden geleden dacht je nog dat ik je zou veroordelen als je zou opbiechten waar je niet trots op bent. Gelukkig durf je nu wel openhartig over je problemen te praten, want je weet dat ik jou nooit zal beoordelen of veroordelen.”

Ik knik.

“Klopt, en daarom durf ik nu ook wel toe te geven dat Heerthe en ik een beetje langs elkaar heen leven op dit moment. Toen aan het eind van Myra’s groep 1 mijn relatie met Kroon uitkwam, hebben we ons best gedaan om weer iets van ons huwelijk te maken. Maar de top hebben we nooit meer bereikt. Er blijft toch een kloof tussen ons bestaan.”

“Een kloof kun je overbruggen,” zegt Devante.

“Ja, maar toch. Is de kloof dichteren niet beter?”

“Het is maar wat je wilt, Zetje. Wil je de kloof dichteren of een punt zetten achter je huwelijk?”

“Voorlopig proberen we nog om de kloof te dichteren, maar of we ons huwelijk kunnen redden, dat weet ik niet. Toch maar een poging wagen, toch?”

Devante kijkt me onderzoekend aan. Hij knikt en zegt: “Dat klinkt iets anders dan vorige week.”

Ik haal diep adem en kijk even in het rond. Het is mooi zonnig weer en het is rustig in het park.

“Ja, ik wissel nogal eens van mening. Ik weet het ook niet. De ene keer wil ik van Heerthe af, maar dan moet ik weer aan Myra denken.”

“Je moet jezelf niet helemaal wegcijferen, Z. Wanneer hebben jij en Heerthe voor het laatst echt liefdevolle seks gehad?”

Devante kan vaak onverwachte vragen stellen waar ik me even geen raad mee weet. Hij is goed in het voorhouden van een spiegel. Ook nu slaat hij weer de spijker op z’n kop.

“Dat is al een tijdje geleden. Maar dat ligt aan mij, denk ik. Voor mij hoeft seks niet zo. Wat dat betreft ben ik wat afstandelijker.”

Devante neemt -zoals te verwachten- geen genoegen met mijn ontwijkend antwoord.

“Wat bedoel je met een tijdje? Weken, maanden, jaren?”

Hij glimlacht.

“Bij ons is het nooit heel vaak geweest. In het begin misschien twee keer per week. Maar dat werd al snel hooguit één keer per week. Na één jaar huwelijk was het nog maar één keer per maand. De laatste keer zaten er twaalf weken tussen. Maar dat komt vooral door onze problemen tijdens de zomervakantie. Seks staat bij mij gewoon niet zo hoog op de lijst.”

Devante kijkt me vragend aan. Hij aarzelt.

“Zeg het maar,” moedig ik hem aan.

“Volgens mij spreek je jezelf nu tegen, Zetje. Als het niet zo hoog op je lijstje staat, waarom deel je dan zeer regelmatig het bed met andere mannen?”

“Geen idee. Dat probeer ik voor mezelf uit te vinden. Ik praat met iemand...”

“Met wie?” onderbreekt Devante mij. “Met een psycholoog of een maatschappelijk werker? Is het dan niet beter dat je eerst je sessies met die hulpverlener afrondt?”

Ik schud mijn hoofd en antwoord: “Nee, ik vind het erg prettig om met jou te praten. Ik heb het gevoel dat ik afgelopen maand al meer door jou geholpen ben dat het hele jaar bij die vrouw waarmee ik praat. Ik ging eerst naar haar om het over allergieën te hebben. Ze is gespecialiseerd in bioresonantie. De laatste weken hebben we het eigenlijk alleen maar over mijn huwelijksproblemen.”

“En Heerthe? Zoekt hij ook hulp? Het is toch ook zijn probleem?”

“Nu nog niet,” antwoord ik. “Maar we gaan nog een weekend weg om over ons huwelijk te praten.”

Devante knikt.

“Dat is goed. Jullie moeten er samen voor knokken. Ik vind het niet prettig als ik jou zo verdrietig zie.”

We zitten niet voor niets in het park. Devante zag me vandaag op school rondlopen met tranen in mijn ogen. Ik dacht dat ik alles onder controle had. Dus niet.

“Zag je echt tranen in mijn ogen?” vraag ik nogmaals. “Zie ik er ongelukkig uit? Of zie je dat niet aan me? Ik ben zo benieuwd hoe men mij ziet.”

Devante windt er geen doekjes om als hij zegt: “Ik vind dat je er ongelukkig uiziet ondanks je lachend gezicht.”

Ondanks zijn recht-voor-z'n-raap antwoord moet ik toch grinniken.

“Ja, dat kan wel kloppen. Niet iedereen zal het zien, denk ik. Maar ik denk dat ik toch wat beter m’n masker moet opzetten.”

“Geen masker opzetten als je met mij praat. Ik ga niet mijn rug naar je toekeren, ik zal je steunen, helpen. Maar dan moet je mij natuurlijk niet belazeren.”

Ik kijk hem even niet-begrijpend aan.

“Waarom zou ik dat doen?”

“Alles wat we met elkaar bespreken, blijft tussen ons, Z. Jouw problemen blijven vertrouwelijk. En zo hoort het. Ik vertel niets tegen anderen, en jij vertelt ook niet wat we samen bespreken.”

“Natuurlijk vertel ik niets inhoudelijks, ook niet tegen Heerthe.”

“Goed zo, eerst moet je voor jezelf uitmaken wat je nu precies wilt. Ik wil je steunen om je huwelijk met Heerthe weer op de rails te krijgen. Het lijkt me niet verstandig dat ik jou advies ga geven hoe je je stukgelopen relatie met Linco kan herstellen.”

“Ik ben erg blij met je steun, Devie. Jouw confronterende vragen hebben er wel voor gezorgd dat ik mijn hart heb kunnen luchten. Ik wilde mijn frustraties over Linco graag kwijt, maar durfde het niet zo goed.”

“Ik ben blij dat te horen, Z. Confronterende vragen zijn beter dan die halfslachtige opmerkingen van die zachte heelmeeesters.”

Ik wist toen nog niet dat ik een dag later Devante al voor de eerste keer zou belazeren.

De rest van het intakegesprek gaat als een waas aan haar voorbij.

“Wat mij betreft zetten we samen de behandeling voort,” zegt Van Veelen als het spreekuur is afgelopen. “Wat vindt u ervan?”

“Ja, dat is goed. Wanneer?”

“We plannen tien sessies, drie per week. Overmorgen zie ik u terug.”

1

Zwaantje kijkt naar de vragenlijst voor haar op tafel. Ze heeft bijna niets ingevuld. Ze huivert. Het invullen van de lijst is als een levenslange veroordeling. Als de vragen mondeling waren gesteld, dan had ze geen moeite gehad om antwoord te geven. Immers, haar hele leven staat in het teken van de ontkenning. Ze heeft als geen ander het vermogen om feiten te bagataliseren of te ontkennen. Als ze iets had opgebiecht, dan ontkende ze het later als dat haar beter uitkwam. Als het dan werd weerlegd, antwoordde ze steevast met opmerkingen als “Heb je het op video staan?” of “Heb je ons gesprek dan opgenomen met een geluidsrecorder?”. Als Devante dan tegen haar zei dat ze het zelf had geschreven in privé-berichtjes op Facebook of tijdens WhatsApp-chats, dan nog wist ze daar een antwoord op: “Je zult die berichten van mij wel handmatig hebben aangepast. Zoiets zal ik nooit hebben gezegd, dat zijn mijn woorden niet.”

Zwaantje tuurt naar vraag 33: *‘Als je leven een boek was van honderd bladzijden, hoeveel bladzijden zou je er dan willen uit scheuren?’*. Wat moet ze daar nu op antwoorden? Alle bladzijden behalve de passage dat Myra werd geboren?

Vraag 40 is nog zoiets: *‘Als je jezelf een voornaam mocht geven, hoe zou je nu dan heten?’*. Nou, één ding is zeker: absoluut geen Zwaantina, Zwaantje of zoiets. Welke ouder noemt z’n kind Zwaantje? Is dat niet een vorm van kindermishandeling? Nee, Zelfs geen Z of Zetje, zoals Devante haar vaak noemde. Ze had weleens gedacht om een andere naam aan te nemen. Dan maakte ze een lijstje van namen die ze absoluut niet wilde hebben. Bijvoorbeeld Willemijn. Daar kreeg ze alleen maar nachtmerries van hoewel ze er geen duidelijke reden voor kon bedenken. De enige naam die misschien zou kunnen was iets als Evelien.

Als Zwaantje vraag 50 leest, wil ze de vragenlijst verscheuren en de snippers in brand steken. *‘Wat was je ergste leugens en hoe werd je ontmaskerd?’*. Haar hele leven is één grote leugen geweest. Op de basisschool al. Niemand wist dat ze een adoptiekind was. En later, toen ze al getrouwd was, raakte ze verwickeld in de ene na de andere seksuele relatie. Even overweegt

ze om op te schrijven dat haar man Heerthe haar uit het huis heeft gesleept van de vader van een klasgenoot van Myra. De ontmaskering was compleet. Het verhaal dat ze met die vader in bed lag, werd bekend op de school en bij haar familie. Iedereen had haar jarenlang met de nek aangekeken. Zwaantje besluit om niets in te vullen. Als ze iets opschrijft, dan kan dat tegen haar gebruikt worden. Als Van Veelen begint te zeiken, dan zal ze wel zeggen dat ze liever mondeling antwoord geeft.

Vraag 60: *‘Heb je ooit een afscheidsbrief geschreven?’*. Zwaantje verfrommelt het vragenformulier. Wat heeft het voor zin om op te schrijven hoe vaak ze al geprobeerd heeft om een einde aan haar leven te maken. Wat heeft het voor zin om op te schrijven dat ze op aanraden van Heerthe een walgelijke afscheidsbrief had geschreven naar haar beste vriend Devante en die brief had beëindigd met de woorden dat ze hem nooit meer wilde zien. Misschien zou men haar dan verantwoordelijk houden.

Zwaantje staat op van de bureaustoel en ijsbeert een tijdje door haar kamer. Bij het bed blijft ze even staan. Ze streelt met haar hand over de paarse sprei. Boven het zwarte hoofdeinde van het bed heeft het instituut een passend schilderij gehangen: een vlinder met de spreuk *‘Love is in the Air’*. De verpleegster, die op haar eerste dag de kamer liet zien, vertelde dat het schilderij een nieuw leven symboliseert. Van een rups naar een prachtige vlinder.

“Maar,” zo voegde de verpleegster eraan toe, “dan moet je wel open staan voor verandering. Dan moet je durven toegeven dat je eerst een rups bent geweest en de stap durven nemen om uit je cocon te kruipen.”

Zwaantje had het niet begrepen maar ze had niet durven vragen wat de verpleegster daarmee bedoeld had. Zelf associeerde ze het Vlinder schilderij met haar eigen gedrag. Tijdens haar huwelijk kreeg ze altijd het compliment dat ze er zo mooi uitzag. Dat deed haar goed en het kostte haar dan ook geen enkele moeite om –net als een vlinder die van de ene bloem naar de ander vliegt- seks te hebben met de ene na de andere man. Het was allemaal begonnen in haar verlovingstijd met Heerthe toen ze een seksuele verhouding begon met haar baas. Ze had al snel door dat haar baas niet alleen geïnteresseerd was in de gaatjes van haar gebit. Zwaantje schudt haar hoofd heen en weer. Die tijd is geweest.

Zwaantje laat haar blik dwalen van het schilderij naar het bed. Naast het hoofdeinde staan twee witte nachtkastjes. Op het rechternachtkastje staat een plant en een bolvormige klok. Voor het raam hangt veelkleurige vitrage en rode gordijnen. De vitrage heeft dezelfde kleurschakeringen als de vlinder boven het bed. Het doet haar denken aan de bontgekleurde gordijnen voor de

ramen van de tweede verdieping van de tandartsenpraktijk. Daar waar ze regelmatig met haar baas in bed lag.

Zwaantje kijkt naar het bureau. Zal ze toch een poging wagen om het formulier verder in te vullen? Ze twijfelt. Ze kijkt naar de Donald Duck pop die boven haar witte bank hangt. Ze hoopt dat Donald haar raad geeft. Maar de pop hangt daar maar en zwijgt.

Zwaantje loopt de kamer door en neemt plaats op haar witte tweezitsbank. Ze moet onwillekeurig terugdenken aan de vele avonden waarop ze met verschillende mannen de liefde bedreef op de witte bank in haar huiskamer. Niet tegelijk natuurlijk, ieder jaar een ander. Vooral als Heerthe in het buitenland was en Myra al in bed lag. Een paar maanden na hun gesprek met schooldirecteur Schalk hadden Heerthe en zij besloten om de grote bank om te ruilen voor een witte tweezitsbank. Als symbool dat ze het verleden zouden begraven en voor de buitenwereld net deden alsof hun huwelijk weer helemaal top was, met de witte loveseat pontificaal voor de ramen die grenzen aan de achtertuin.

Ze pakt een zwart en roze kussentje en legt ze achter haar rug. Het snikken neemt toe. Zwaantje grijpt een ander kussentje en omklemt het met beide armen. Ze leest de opdruk van het kussentje: *'There is nothing better than a warm home with family and friends'*. De waarheid treft haar als een mokerslag. Haar hele leven is één grote leugen. Ze heeft tijdens haar huwelijk haar man, familie en vrienden constant belazerd. Heerthe en zij houden de schijn op dat ze een geweldig huwelijk hebben, met nu en dan een kleine dip. In werkelijkheid heeft ze iedereen constant bedrogen. Zonder dat haar gezin, familie en vrienden ervan afwisten, heeft ze al vele seksuele relaties achter de rug. Ze is het levend voorbeeld van overspel. Een moecha.

Wanhopig kijkt ze door de kamer. Maar er is niemand die haar kan troosten, gerust kan stellen. Donald Duck houdt nog steeds zijn snavel en van zijn vriendjes, die in keurige lijstjes boven het eikenhouten wandmeubel aan de muur hangen, hoeft ze ook geen steun te verwachten.

Ze strekt haar arm om ook het vierde kussentje te pakken. Maar als ze leest wat erop staat geschreven, trekt ze haar arm snel terug: *'True feelings come from the little things of Life'*.

Echte gevoelens? Kan ze echt *True Feelings* hebben? Als ze eerlijk is, dan moet ze bekennen dat ze alleen maar gevoelens heeft voor Myra. Ze wil Myra koste wat het kost tegen iedereen beschermen. Vooral tegen haar schoonfamilie. Ze heeft nog steeds spijt dat ze na die verschrikkelijke gebeurtenis geen aangifte tegen Heerthe had gedaan. Het arme kind was nog

maar negen jaar oud. Een ouder hoort toch met zijn poten van een klein kind af te blijven? Opeens mist ze Myra. Ze wil bij haar zijn. Myra gaf haar zin in haar leven. Ze wil weer de echte gevoelens ervaren die haar leven zo zinvol hebben gemaakt.

En plotseling ervaart ze het gevoel dat er nog iemand was die zin aan haar leven had gegeven. Voor het eerst sinds zeven jaar mist ze zijn aanwezigheid: Devante!

2

Van Veelen kijkt Zwaantje de Jong aandachtig aan. Ze zit weer in dezelfde stoel als toen tijdens het intakegesprek. Dit keer draagt ze een spijkerbroek. Daaronder heeft ze lichtblauwe gympen. Het blauwe shirt met in verschillende blauwe tinten bladeren en stelen met daarop witte bloemen wordt voor een deel aan het oog onttrokken door het blauwe spijkerjasje. Om haar hals draagt ze een kralenketting. Haar lange donkerbruine (of zwarte?, Van Veelen kan het niet zo goed beoordelen omdat Zwaantje wat in de schaduw van haar kantoor zit) haren hangen los en reiken tot aan haar borsten.

Zwaantje verbreekt de stilte.

“Waar zullen we mee beginnen?”

“Waar wilt u zelf mee starten?” is de tegenvraag.

“Weet ik veel. Jij bent de psycholoog. Jij hebt vast en zeker een standaardlijstje met vragen in je notitieblok staan.”

“Waarom denkt u dat?”

“Dat is toch zo? Of zie ik het verkeerd?”

“Het notitieblok is om aantekeningen te maken van hetgeen u mij vertelt,” verklaart Van Veelen.

“Ik weet niet of ik het prettig vind dat je alles noteert,” zegt Zwaantje.

“Waarom vindt u het niet prettig?”

“Gewoon, het idee dat mijn woorden opgeschreven worden. Dat kan toch tegen mij gebruikt worden?”

“Waarom denkt u dat het tegen u gebruikt kan worden?”

We lopen door het winkelcentrum. Ik zie in de verte mijn pleegmoeder lopen. Ik stoot Devante aan.

“Laten we maar even wat drinken bij V&D,” zeg ik tegen hem.

“We zouden toch bij de HEMA iets gaan halen?” vraagt hij verbaasd.

“Jawel, maar ik zie m’n moeder richting HEMA lopen. Ik wil wedden dat ze daar even koffie gaat drinken met haar ex-collega’s.”

“Je bedoelt dat je liever niet hebt dat Dejah ziet dat je met mij door het winkelcentrum loopt.”

Ik knik mijn hoofd.

“Klopt, ze kent jou nog niet zo goed, dus kan ze weer van alles in haar hoofd halen. Ze is die affaire met Kroon nog steeds niet vergeten. Heel af en toe komt het nog ter sprake als ze me vraagt hoe mijn relatie met Heerthe is.”

“Jeetje, ik heb het gisteravond nog een keertje nagelezen wat je me daarover hebt geschreven. Kroon is toch al vier jaar uit je leven verdwenen?”

Ik kijk hem verschrikt aan.

“Bewaar je dan mijn berichtjes?” vraag ik onzeker.

“Natuurlijk. Ik wil je zo goed mogelijk helpen. Onze chats zijn niet altijd afgerond, dus wil ik even na kunnen lezen waar we met iets gebleven zijn om vervolgens daarop door te gaan. Daar is toch niets mis mee? Alle hulpverleners maken aantekeningen.”

De vrouw haalt haar schouders op.

“Ach, wat maakt het ook uit. Als het moet kan ik het toch ontkennen als jij mij met bepaalde uitspraken om de oren slaat. Het zijn jouw notities, dus is het jouw weergave van ons gesprek.”

Ik krijg een doorgestuurd berichtje van Devante.

‘Hoi Zetje, ik had verslagje van ons gesprek met Heerthe gemaakt en naar hem toegestuurd. Hij heeft inhoudelijk niet gereageerd. Zoals je kunt lezen vindt hij het verslagje mijn weergave en heeft daar verder niets mee. Het is volgens hem mijn invulling van de werkelijkheid. Jammer dat hij niet inhoudelijk reageert, want als ik iets gemist heb kan ik het aanpassen. Vandaar dat ik het ook even naar jou stuur. Vind je dat ik het een beetje netjes heb verwoord, dat gesprek tussen Heerthe en mij waar jij als toehoorder bij zat?’

Voor één keer in mijn leven besluit ik om te doen zoals Heerthe. Ik beantwoord het bericht van Devante niet. Ik heb niet door dat ik daarmee Devante onnodig veel stress bezorg.

Van Veelen reageert niet op de opmerkingen van de vrouw. Eén verkeerde opmerking van haar kant en mevrouw De Jong breekt de sessie af. Ze noteert het in haar notitieblok en besluit om er bij een volgende gelegenheid op terug te komen.

“Begin maar met uw jeugd,” zegt ze vriendelijk.

“Waarom verbaast me dat niet?” vraagt Zwaantje.

“En, weet u het antwoord op die vraag?”

“Bij jouw voorgangers ging het ook altijd zo. Die wilden ook altijd eerst weten hoe mijn jeugd was, enzo.”

Van Veelen knikt.

“Tja, hulpverleners willen nu eenmaal graag bij het begin beginnen,” lacht ze vriendelijk.

Zwaantje haalt diep adem. In gedachten gaat ze terug naar gesprekken in het verleden, met die bioresonantie-specialiste maar vooral naar de momenten dat ze met Devante over haar verleden sprak. Devante!

“Ik ben een pleegkind, half Filipijns, half Nederlands. Mijn pleegouders hadden een zoontje, genaamd Devante. Een paar maanden na de geboorte is hij overleden. Iets erfelijks. Ze besloten om zelf geen kinderen meer te nemen, maar om te adopteren.”

“En hoe voelt dat? Dat u geadopteerd bent?”

“Voor mij zijn het mijn echte ouders. Niks pleegouders, echte ouders.”

“Geen belangstelling om uit te zoeken wie uw echte ouders zijn? Of weet u dat al?”

“Wat weet jij allemaal over de familie van juf Talia? Je kent hen toch al een tijdje?”

Ik zie dat mijn vraag hem een beetje verrast.

“Talia? Hoezo?”

“Gewoon, omdat mijn pleegbroertje ook geadopteerd is. Hij is niet mijn echte broer. Ik weet dat zijn echte vader dezelfde achternaam heeft als juf Talia.”

“Jeetje, dat weet ik niet hoor. Ik weet dat de moeder van Talia uit Indonesië komt. Verder weet ik het niet zo.”

Ik geef nog niet op.

“Weet je of haar vader nog een broer heeft?”

Devante lacht en zegt dan: “Nee, dat weet ik niet. Ik wil het wel voor je navragen. Maar bedenk wel dat er natuurlijk heel veel mensen zijn met dezelfde achternaam als Talia. Wil je broer het graag weten dan?”

Ik schud mijn hoofd.

“Nee, die gedachte kwam plotseling bij me op omdat we het over mijn jeugd hebben. Doe maar niet, anders gaat Talia misschien lastige vragen stellen. Ik heb liever niet dat ze op school weten dat ik geadop-

teerd ben.”

“Maar wil je zelf niet weten wie je echte ouders zijn dan? Als ik geld genoeg zou hebben dan zou ik je zo naar de Filipijnen willen sturen hoor. Misschien geeft het jou dan meer rust als je het weet.”

Ik kijk Devante diep in zijn ogen en besef dat hij het meent.

“Nee, ik weet het niet. Ik hoef het ook niet te weten. Ik vind het goed zo. Voor mij zijn het mijn echte ouders.”

“En hoe was de verstandhouding tussen u en uw ouders tijdens uw jeugd?”

Zwaantje kijkt Van Veelen aan. Ze is even stil en weegt de woorden zorgvuldig af. Ze weet nog niet precies wat ze aan Van Veelen heeft. Aan de andere kant, ze heeft dit verhaal al een paar keer afgestoken tegen haar voorgangers.

“Ik heb wel een goede jeugd gehad. Wel vond en vind ik mijn moeder erg dominant. Ze had meer oog voor mijn broertje dan voor mij. Met als gevolg dat we bijna ieder weekend in de kantine van zijn voetbalclub te vinden waren. Mijn moeder stond dan achter de bar. Haar pindasaus was wereldberoemd rond het veld.”

“Zat u zelf ook op voetbal?”

Zwaantje schudt haar hoofd.

“Nee, ik zat vaak in de kantine. Ik hielp mijn moeder achter de bar. Of ik zat gezellig te kaarten met de jongens, hartenjagen. Of we deden een spelletje tafelfootbal.”

“Hoe oud was u toen?”

“Het is begonnen toen ik in de brugklas zat, geloof ik. Op school was ik altijd heel verlegen, zat graag achteraan, onopvallend. Misschien kwam het ook wel omdat ik er vreselijk uitzag. Ik had een grote moedervlek net onder mijn neusvleugel. Zag er niet uit. Ik denk dat ik me toch wel onzeker voelde door dat ding. Later is dat operatief weggehaald. Ik heb daar alleen nog een klein litteken zitten. Maar bij de voetbalclub was het toch wel iets anders. Ik hoorde er echt bij. Was hun mascotte, als het ware.”

Zwaantje moet bij het uitspreken van deze laatste woorden terugdenken aan haar gesprek met Lodewijk, een ouder van Myra’s basisschool.

De deurbel gaat. Myra speelt bij een vriendinnetje, dus ik moet zelf de deur opendoen. Lodewijk is keurig op tijd. Ik heb nog wat tijd over voordat ik vanmiddag naar de voetbalfinale ga van de jongens van groep 8.